

УДК 378.147:373.2.011.3-051]:004.738.5

Кахіані Ю.В., Андрейко Н.О.

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

ТЕХНОЛОГІЯ ДИДАКТИЧНОГО ВЕБ-КВЕСТУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті визначено педагогічну характеристику і загальнометодичний потенціал інтерактивної технології веб-квесту, актуальність, ефективність та переваги використання технології веб-квесту в підготовці майбутніх вихователів в умовах закладу вищої освіти. Підкреслено, що це технологія з орієнтацією на розвиток пізнавальної, дослідницької діяльності студентів, в якій основна частина інформації здобувається через ресурси Інтернет. Визначено, що в дидактичних інноваціях найефективнішими виступають змішані форми навчання, що поєднують різні методи, тому дидактична веб-квест технологія формування готовності майбутніх вихователів є актуальною, оскільки вона, ґрунтується на проектному методі, інтегрує і програмний, і груповий, і комунікативний методи, а також проблемний метод, метод бесіди і дальтон-план методику. Представлено технологію поетапного створення дидактичного веб-квесту та визначені завдання кожного з етапів.

Ключові слова: професійна освіта, навчальні технології, інтерактивні технології, дидактичний веб-квест, підготовка майбутніх вихователів.

Kakhiani Yulia, Andreyko Natalya
Donbass State Pedagogical University

DIDACTIC WEB-QUEST TECHNOLOGY IN PREPARATION OF A FUTURE EDUCATORS PRESCRIPTION EDUCATION INSTITUTIONS

Summary. The article describes the pedagogical characteristics and the methodological potential of the interactive web-quest technology, the relevance, effectiveness and benefits of using the web-quest technology in the preparation of future educators in higher education. It is emphasized that it is a technology focused on the development of students' cognitive and research activity, in which the major part of information is obtained through Internet resources. It is determined that didactic innovations are the most effective mixed forms of learning, combining different methods, so didactic web-quest technology for the formation of readiness of future educators is relevant, because it is based on the project method, integrates both software, group, and communicative methods also the problem method, the talk method and the dalton-plan method. The technology of step-by-step creation of a didactic web quest is presented and the tasks of each stage are defined. Among the informational technologies in the educational process of higher education a certain place is occupied by educational technology known as web project or web-quest. The great psycho-pedagogical and didactic potential of the web-quest, the output of this form of organization of training outside of the audience and the classroom time, correspondence to the information and communication tendencies of the development of society and education makes the web quest a relevant object of modern pedagogical research. A didactic web-quest is a problematic project task with elements of a role-playing game that uses information resources of the Internet to execute it. A quest is a kind of game in which your character goes through a planned plot and seeks to fulfill some errand. Didactic Web-Quest Technology allows you to: develop information skills; to form a positive emotional attitude to the process of cognition, to increase the motivation for learning and the quality of assimilation of knowledge from the discipline being studied; develop students' creative potential; to develop general skills of mastering the strategy of mastering the educational material.

Keywords: vocational education, training technologies, interactive technologies, didactic web quest, training of future educators.

Постановка проблеми. Сучасна професійна освіта передбачає формування групи компетенцій, що стосуються діяльності людини: компетенції пізнавальної діяльності; компетенції інформатизованих технологій; компетенції діяльності. З цією метою навчальна діяльність майбутніх вихователів повинна бути орієнтована на вирішення практичних завдань, які стосуються майбутньої професійної діяльності та спрямовані на забезпечення їх професійного й життєвого самовизначення. Модель сучасного вихователя передбачає готовність до застосування нових освітніх ідей, здатність постійно навчатися, бути у постійному творчому пошуку. Аналіз теорії і практики підготовки майбутніх вихователів розкриває ряд наступних протиріччя:

- між необхідністю інтенсифікації професійної підготовки і дефіцитом нормативно-відведеного навчального і аудиторного часу;
- між необхідністю пролонгованого занурення студентів в учбове середовище та їх слабкою особистісною мотивацією в процесі підготовки в лімітованих рамках епізодичних аудиторних занять;
- між можливістю впровадження інноваційних методів підготовки та переважанням традиційно вербальних, малоінформативних суб'єкт-об'єктних технологій навчання в закладі вищої освіти.

Зазначені протиріччя зумовили звернення до нових форм інформатизації навчання на основі дидактичної веб-квест технології (B. Dodge, T. March). Означена технологія відповідає

завданням професійної підготовки майбутніх вихователів, оскільки вміщує в себе активні методи навчання з перевагами інформаційно-інтерактивних технологій [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці Н. Лямзіна, П. Асоянц, О. Барибін, Г. Буран, М. Бухаркіна, М. Євдокімова, О. Москалець, Є. Полат, С. Радецька, С. Тітова, П. Сисоєв, Г. Чекаль, О. Чувіліна, В. Угольков вживають такі терміни, як Internet-технології, телекомунікаційні технології, комп'ютерні технології тощо. Серед інформатизованих технологій у навчальному процесі вищої школи певне місце займає навчальна технологія, відома під назвою веб-проект або веб-квест. Великий психолого-педагогічний та дидактичний потенціал веб-квест, вихід цієї форми організації навчання власне за межі аудиторії та аудиторного часу, відповідність інформаційно-комунікаційним тенденціям розвитку суспільства та освіти робить веб-квест актуальним об'єктом сучасних педагогічних досліджень (О. Багузіна, О. Волкова, Г. Воробйов, О. Львова).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак, не зважаючи на широкий спектр досліджуваних напрямів, проблема використання веб-квесту у підготовці майбутніх вихователів вивчена не достатньо. У даній статті представлено результати досліджень у цій галузі.

Формування цілей статті. Мета статті – визначити актуальність, ефективність та переваги використання технології веб-квесту у підготовці майбутнього вихователя ЗДО в умовах закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дидактичний веб-квест (webquest) – це проблемне завдання-проект з елементами рольової гри, для виконання якого використовуються інформаційні ресурси Інтернету. Квест (англійське “quest”, пошук) – це різновид ігор, в яких ваш герой проходить по запланованому сюжету та прагне виконати якесь доручення. Дидактичні веб-квести розробляються для максимальної інтеграції Інтернету в навчальні дисципліни на різних рівнях навчання, та охоплюють окрему проблему, навчальну дисципліну, тему.

Насьогодні в дидактичних інноваціях найефективнішими виступають змішані форми навчання, що поєднують різні методи. В зв'язку з цим дидактична веб-квест технологія формування готовності майбутніх вихователів є актуальною, оскільки вона, ґрунтується на проектному методі, інтегрує і програмний, і груповий, і комунікативний методи, а також проблемний метод, метод бесіди і дальтон-план методіку.

Дидактична веб-квест технологія дозволяє:

- розвивати навички інформаційної діяльності;
- формувати позитивне емоційне ставлення до процесу пізнання, підвищити мотивацію до навчання та якість засвоєння знань з дисципліни, що вивчається;
- розвивати творчий потенціал студентів;
- формувати загальні вміння опанування стратегії засвоєння навчального матеріалу.

На переконання багатьох учених та практиків, використання веб-квест у навчанні будь-якої

навчальної дисципліни поєднує в собі дидактичні переваги методу проектів і нові можливості, які відкриває для її інтенсифікації та модернізації Internet.

У літературі існує ціла низка тлумачень цієї назви:

- веб-квести є міні-проектами, які ґрунтуються на пошуку інформації у Internet (С. Нечитайлова);
- освітній веб-квест – це сайт в Internet, з яким працюють курсанти, виконуючи те чи інше навчальне завдання (Ю. Романцова);
- веб-квест – це один з видів телекомунікаційних проектів (В. Невзорова, М. Гонтарева);
- веб-квест – це дидактична структура, у межах якої викладач формує пошукову діяльність курсантів, задає їм параметри цієї діяльності і визначає її час (Я. Биховський, Г. Шаматонова, М. Кашапов, Н. Ключева, І. Лоханіна). Саме ця точка зору й є базовою для авторського підходу.

Розрізняють два види веб-квестів: для короткотермінової (мета – поглиблення знань та їх інтеграція, розраховані на одне-три заняття) і тривалої роботи (мета – поглиблення та перетворення знань майбутніх вихователів, розраховані на тривалий термін: на семестр або навчальний рік). Особливістю освітніх веб-квестів є те, що частина або вся інформація для самостійної чи групової роботи майбутніх вихователів з ними знаходиться на різних веб-сайтах. Крім того, результатом роботи з веб-квестом може бути публікація робіт майбутніх вихователів у вигляді веб-сторінок і веб-сайтів (локально або в Internet), у вигляді усного виступу, комп'ютерної презентації, мультфільму тощо.

Тематика дидактичних веб-квестів може бути найрізноманітнішою, проблемні завдання можуть відрізнятися за рівнем складності.

Відмінні особливості дидактичних веб-квестів полягають в наступному: по-перше, під час вивчення будь-якої теми, викладач використовує різноманітні інформаційні ресурси Інтернету з певної тематики; по-друге, під час виконання завдань дидактичного веб-квесту, студент має змогу обирати для себе найбільш зручний для нього темп виконання завдання, незалежно від того, працює студент над дидактичним веб-квестом індивідуально або в команді; по-третє, дидактичний веб-квест надає можливість пошуку додаткової інформації з окремої теми, проте у визначених, заданих викладачем межах.

Попередній відбір викладачем сайтів дозволяє виключити вірогідність використання студентами сайтів з nepідтвердженою, помилковою або необ'єктивною інформацією. Представлена в мультимедійному вигляді інформація має інші властивості, ніж інформація, що подається у підручниках. Викладач відбирає інтернет-ресурси орієнтуючись на різні рівні готовності студентів.

Технологія розробки дидактичного веб-квесту включає декілька етапів:

- формулювання введення, в якому чітко визначені головні ролі учасників або сценарій квеста, попередній план роботи, огляд усього квесту;
- складання у вигляді таблиці завдання, яке необхідне виконати. Таблиця складається із завдання, оцінної шкали, питань і варіантів мож-

ливих відповідей, підказок. Таблиця завдання може бути адресована окремо кожному студенту-ві або всій групі;

– надання банку інформаційних ресурсів (в електронному вигляді – на компакт-дисках, відео- і аудіоносіях, в паперовому вигляді, посилання на ресурси в Інтернет, адреси веб-сайтів з теми, що вивчається), які необхідні студентам для виконання завдань квесту. Цей список має бути анотованим.

Покроковий опис етапів виконання завдання передбачає:

- самостійне вивчення студентами запропонованого викладачем матеріалу;
- консультація викладача, яка пов'язана безпосередньо або зі змістом дидактичного веб-квесту, або з його презентацією;
- заповнення студентами завдання-таблиці;
- обговорення індивідуальних результатів роботи кожного члена команди серед студентів, що виконують дидактичний веб-квест;
- відбір всіма членами команди найбільш важливого матеріалу для підсумкової презентації (веб-сторінки тощо);
- рекомендації викладача щодо можливостей використання електронних джерел;
- рекомендації викладача щодо розробки структури підсумкової презентації та її оформленню (веб-сторінки тощо).

Інструкція із організації та систематизації матеріалу містить рекомендації, що визначають час виконання дидактичного веб-квесту, покроковий розподіл сайтів. Якщо під час створення самостійних сторінок у студентів виникають технічні труднощі, то їм надаються «заготовки», які конкретизують модель створення дидактичного веб-квесту.

На завершальному етапі квесту узагальнюється досвід, який студенти отримали під час виконання дидактичного веб-квесту у вигляді підсумкової презентації, публікації робіт студентів

у вигляді веб-сторінок і веб-сайтів, організуються круглі столи тощо.

Використання дидактичних веб-квестів та інших завдань на основі ресурсів Інтернету в підготовці майбутніх вихователів до професійної діяльності вимагає від студентів відповідного рівня сформованості навичок роботи з ресурсами Інтернету. Під час виконання дидактичного веб-квесту студенти мають змогу працювати в індивідуальному темпі, повертатися до матеріалу, який засвоєний найгірше.

Використання дидактичних веб-квестів сприяє розвитку самостійності студента; допомагає навчитися орієнтуватися у різноманітних ситуаціях; сприяє розвитку пізнавальних та творчих навичок; умінь самостійно конструювати свої знання; умінь орієнтуватися в інформаційному просторі; розвитку критичного мислення, навичок інформаційної діяльності.

Висновки. Отже, веб-квест – це технологія з орієнтацією на розвиток пізнавальної, дослідницької діяльності студентів, в якій основна частина інформації здобувається через ресурси Інтернет. Ця технологія перетворює інформаційні технології на універсальний інструмент, здатний допомогти у вирішенні найрізноманітніших навчальних завдань. Переваги даної технології у професійній підготовці майбутнього вихователя в тому, що її можна використовувати як метод навчання та використовувати на заняттях з будь-якої навчальної дисципліни. Перспективи подальшого наукового пошуку полягають у більш детальній методичній розробці можливостей веб-квесту в умовах фахової підготовки майбутніх вихователів стосовно: використання інформатизованих технологій для вирішення професійних завдань та способів їх презентації; самонавчання і самоорганізації в умовах веб-квесту; технології роботи у команді (планування, розподіл функцій, взаємодопомога, взаємоконтроль з урахуванням фахової діяльності).

Список літератури:

1. Желізняк Л.Д. Технологія «Веб-квест» на уроках інформатики: веб-сайт. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30734/ (дата звернення: 11.10.2019).
2. Ільченко О.В. Використання веб-квестів у навчально-виховному процесі. веб-сайт. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/32834/ (дата звернення: 11.10.2019).
3. Кононець Н.В. Педагогічні інновації вищої школи: ресурсно-орієнтоване навчання. *Педагогічні науки : зб. наук. праць*. 2012. Вип. 54. С. 76–80.
4. Таратухина Т.А. Использование технологий веб-квест в учебном процессе. веб-сайт. URL: <http://nsportal.ru/schola/snostrannye-yazyki/library/ispozovanie-tehnologii-veb-kvest-v-uchebnom-protseesse> (дата звернення: 11.10.2019).

References:

1. Zhelizniak, L.D. Tekhnolohiia "Veb-kvest" na urokakh informatyky [Technology of "Web-quest" is on the lessons of informatics]. Retrieved from: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30734/ (in Ukrainian)
2. Ilchenko, O.V. Vykorystannia web-kvestiv u navchalno-vykhovnomu protsesi [Use of web-quest in to educational process]. Retrieved from: http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/32834/ (in Ukrainian)
3. Kononets, N.V. (2012). Pedahohichni innovatsii vyshchoi shkoly: resursno-orientovane navchannia. [Pedagogical innovations of higher school: resource-oriented studies]. *Pedahohichni nauky : zb. nauk. pracz*, vyp. 54, pp. 76–80. (in Ukrainian)
4. Taratukhyna, T.A. Yspolzovanye tekhnolohyy veb-kvest v uchebnom protsesse [Using of web-quest technology in the learning process]. Retrieved from: <http://nsportal.ru/schola/snostrannye-yazyki/library/ispozovanie-tehnologii-veb-kvest-v-uchebnom-protseesse> (in Ukrainian)